

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสัมภาษณ์กลุ่ม รวมทั้งการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 5 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มนักเรียนปัจจุบัน กลุ่มศิษย์เก่า กลุ่มครู กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มละ 20 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การตีความสร้างข้อสรุปเชิงอุปนัย

ผลการวิจัยสรุปสาเหตุการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาที่สำคัญได้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านภูมิหลังของนักเรียนที่พบมาก ได้แก่ ครอบครัวที่รายได้น้อย มีผลการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ 2) ด้านกระบวนการหล่อหลอมภายในครอบครัวที่พบมาก ได้แก่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแล ให้ความสำคัญกับสิ่งของมากกว่าความรัก และตามใจเด็กมากเกินไป 3) ด้านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม สาเหตุมาจากรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนไม่มีคุณภาพ ไม่มีกิจกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นักเรียนให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าเวลารวมกลุ่มจะศึกษาค้นคว้า รุนพี่ปลุกฝังค่านิยมที่ผิดในเรื่องของศักดิ์ศรี และตราสัญลักษณ์สถาบัน 4) ด้านสถานที่ตั้งและอาณาเขตของโรงเรียนที่พบมาก คือ โรงเรียนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันและการใช้รถประจำทางสายเดียวกันจะต้องผ่านเข้าไปในเขตของโรงเรียนอาชีวะอื่น 5) ด้านสิ่งยั่วยุจากสังคมภายนอก ได้แก่ อิทธิพลการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีผลต่อพฤติกรรมการลอกเลียนแบบ สิ่งยั่วยุต่างๆ เช่น เกมคอมพิวเตอร์ สื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต แหล่งมั่วสุม 6) ด้านระเบียบ/ข้อบังคับ/มาตรการ/กฎหมายที่พบมากได้แก่ โรงเรียนไม่มีมาตรการควบคุมเท่าที่ควร ปลอมแปลงเลขการปฏิบัติงาน โรงเรียนรับนโยบายมาจากกระทรวงเหมือนกันแต่ปฏิบัติไปในแนวทางที่แตกต่างกัน ไม่มีงบประมาณในการดูแลเรื่องนี้อย่างจริงจัง

แนวทางการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาโรงเรียนเอกชนที่ดำเนินการได้แก่ การจัดครูเวรตามจุดเสี่ยง การตรวจบัตรประจำตัวนักเรียน การประสานงานระหว่างบ้านและโรงเรียน การประสานงานของฝ่ายปกครองระหว่างโรงเรียน การจัดรถรับส่งในเส้นทางที่เป็นปัญหา การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนต่าง

สถาบัน การตรวจอาวูธ และการยกเลิกการแต่งกายที่เป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียน ได้แก่ เสื้อปฏิบัติการณ์ เข็มขัด หรือเข็มกลัด

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาคะเลาะวิวาทที่ควรเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ (1) จัดงบประมาณในการอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้กับหน่วยงานของโรงเรียนอาชีววะ (2) เพิ่มมาตรการด้านกฎหมายในการจำหน่าย หรือการพักอาวูธ (3) เพิ่มความเข้มข้นของการลงโทษตามกฎหมายต่อนักเรียนที่กระทำผิดอย่างเด็ดขาด (4) เพิ่มความเข้มงวดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (5) จัดตั้งเครือข่ายระหว่างสถานีดารวจท้องที่ โรงเรียน และผู้ปกครอง เพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบการดำเนินงานที่รัดกุมและมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาใน โรงเรียน

เอกชนจากผลการวิจัยระดับนโยบาย ควรมีการดำเนินการดังนี้ (1) การปฏิรูปการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นวิชาการและ การใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดทำระบบเทียบเคียง (Benchmark) การกำหนดให้มีการสอบรับรองวิชาชีพช่างก่อนสำเร็จการศึกษา โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับอาชีววะ (2) การพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา (3) จัดตั้งศูนย์สันติวิธี ในส่วนกลางและมีหน่วยย่อยภายในโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่ในการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (4) กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามมาตรการดูแลความประพฤติของนักเรียน และจัดทำเป็นคู่มือปฏิบัติของโรงเรียน

ระดับผู้ปฏิบัติการ ควรมีการดำเนินการดังนี้ (1) การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ พัฒนาหลักสูตรให้นักเรียนสามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ จัดการเรียนการสอนให้มีการศึกษาฐานและแลกเปลี่ยนนักเรียนกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ หรือกับภาคอุตสาหกรรม จัดระบบครูพี่เลี้ยงให้กับนักเรียนที่เรียนไม่ดีหรือกลุ่มเสี่ยง (2) การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายเฝ้าระวังการก่อเหตุทะเลาะวิวาท (3) การสลายกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประเทศและระดับอาชีววะ โครงการเยี่ยมบ้านเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเสี่ยง (4) การสร้างแนวร่วมนักเรียนดี ได้แก่ โครงการวิชาการ ที่มุ่งเน้นการนำเสนอผลงานทางวิชาการและการจัดนิทรรศการแสดงผลงานตลอดปี โครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อชุมชน